

PRO

Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul IV

Fondator: Dr. Constantin Dragan

Februarie 1959 n. 39

PREJUDECATI SI ISTORIE

Conciliu Ecumenic pentru unitatea crestina

Ge schimbare a putut interveni în raporturile Bisericii ortodoxe cu Moscova ca dintr'odata seful suprem al acelei Biserici să fie arestat? Este o întrebare care nu îmbrățișează numai un episod al actualei tragedii pe care astăzi o trăiește poporul român, ci determină preocupări cu mult mai grave pentru soarta Bisericii naționale române, astăzi total supusa patriarhiei marxiste de la Moscova.

Iustinian Marina a fost un instrument facil în mâinile guvernului comunist. Totuși, Iustinian Marina a căzut! Cine îi va urma? Și cu ce condiții, cu ce abdicări morale noul Patriarh va primi succesiunea?

Recentele evenimente care interesează Biserica ortodoxă din România ne obligă să revizuim unele prejudecăți cărora o tradiție multiseclară le-a conferit valoare de « adevăruri istorice ».

Prima între toate prejudecata inculcată fiecărei generații încă pe de băncile școlii, după care salvarea națiunii române s'ar datora ortodoxismului.

Vom vedea care a fost — începând din veacul X, epocă a absorbirii Bisericii românești, pe vremea aceea latină, de Biserica bulgară — poziția religioasă a românilor față de ortodoxia slavo-greacă, și ce consecințe istorice și culturale a avut pentru poporul român integrarea lui într-o biserică cu care nu avea în comun nici măcar limba; și ce dezastruase poziții politice a determinat, pentru evoluția istorică a națiunii române, o schismă la care românii au participat nu din spirit de frondă față de Biserica de la Roma, ci pur și simplu dintr-o solidarizare pasivă cu o confesiune care, introducând limba slavonă în Biserica lor, a reușit să sufoce în români conștiința latinității și să stingă lumina pe care primii misionari latini o aprinseseră, pe meleașurile colonizării romane din Nordul Dunării.

Ce are oare în comun acest popor latin, nu numai prin naștere, ci prin limbă și prin religie, cu rușii ortodocși, cu toate celelalte popoare ortodoxe de limbă slavă sau greacă? Afinitate de confesiune? Dar la această afinitate au fost antrenați, au fost constrânși de evenimentele istorice și politice care i-au complexat. Românii nu s'au născut la credința ortodocșii; au ajuns la ortodoxie când deja aveau o viață religioasă organizată.

Românii au primit botezul nu de la slavi, cum au susținut unii istorici divulgatori ai teoriilor rusești, ci de la creștinii încorporați în armatele romane de cucerire și de colonizare a Daciei.

Argumentul cel mai valabil pentru a demonstra origina latină a creștinismului poporului român rămâne și până astăzi terminologia creștină în Biserica lui. Nenumărați sunt termenii creștini latini conservați în limba românilor: biserică (basilica); Dumnezeu (Domine Deus); sârbătoare (dies servatoria); cășlegi (caseum ligare); cruce (crucem); cuminecare (comunicare); păcat (peccatum); rugăciune (rogationem), etc.

Însuși cuvântul « creștin » derivă de la latinescul « chrestianus » (de la Chresto = Christus), nume cu care Mântuitorul este amintit în epoca lui Suetoniu.

Primele documente relative la creștinarea populațiilor daco-romane sunt în limba latină. Astfel cele 6 opusculle destinate acelor care se pregăteau să primească botezul ale Episcopului de Remesiana, Nicetas, figură intrată în epica populară antică românească (« Legenda Maicii Domnului ») ca întemeietor al Bisericii române.

Din Novella XI a împăratului Iustinian aflăm că arhiepiscopul Primei Iustiniane, vicar al Papei, avea în veacul VI jurisdicție nu numai asupra bisericilor latine la Sud de Dunăre, ci și asupra acelor la Nord de acest fluviu.

Mănăstirea Sucevița

« Organizarea Bisericii creștine în Dacia Traiană s'a făcut în dependentă directă de Biserica mamă misionară din Dacia Mediteraneană, din Dacia Ripensis sau Moesia Prima » — scrie marele istoric român Vasile Pârvan « Contribuții epigrafice », Extinderea jurisdicției arhiepiscopului Primei Iustiniane și la Nord de Dunăre confirmă numai juridic o stare de lucruri existentă încă cu un secol mai înainte în acele regiuni ».

Aceasta era situația religioasă în țările din Nordul Dunării înainte de năvălirea și de creștinarea în masă a bulgarilor, petrecută abia în veacul al zecelea. Invația bulgară duce la asimilarea Bisericii române la Biserica bulgară și la introducerea limbii invazorului în cultul românesc. Lucrurile continuă în felul acesta până în veacul XI, când Statul bulgar este distrus de bizantini și Biserica bulgară este grezizată.

Poporul român a moștenit de la romani limba sa neo-latină și religia creștină, două pârghii de cultură care ar fi trebuit să grăbească integrarea lor în ritmul civilizației occidentale. Dacă haosul care a urmat năvălirii barbarilor în Dacia a dus la distrugerea vieții culturale trăită de Daco-Romani în acea provincie a Imperiului, introducerea limbii slavone în Biserica și în Statul român a împiedecat, timp de multe veacuri, continuitatea culturală întreruptă de violența invaziei. Creștinismul român a fost subplantat de cel bulgar, iar românii, în loc să conserve comuniunea intelectuală cu popoarele din Occidentul european, intră în contact, prin forma cultului lor, și puțin după aceea, prin orientarea întregii lor culturi, cu popoarele slave.

Când în 1054 Biserica ortodoxă se separă de Roma, românii, care profesau creștinismul bulgar, se aliniază cu ortodocșii împotriva Bisericii latine. Iată deci că această Biserică, născută latină, și timp de 9 secole rămasă legată de Roma, juridic și cultural, din cauze politice și-a schimbat direcția, orientându-se către acea ortodoxie care pentru națiunea română trebuia să fie — așa cum toți marii istorici români au considerat-o — o capă de plumb pentru desvoltarea acestui popor, și un pretext continuu de vasalitate față de diverșii invazori de confesiune afină. « S'a spus — scrie Ovidiu Densusianu în « Istoria limbii și a literaturii române » (ed. H. Iași 1894, p. 75) că Biserica ne-a salvat țara și neamul de nimicire. Adevărul este însă că ortodoxia noastră a riscat totdeauna să ne dea pradă slavilor; așa în epoca năvălirii bulgarilor în veacul X, așa către sfârșitul veacului XVIII și începutul veacului următor ».

« Slavismul bulgăresc și moșcovit

scrie E. Drăghicescu în « Introducerea la « Psihologia poporului român », București 1907, p. 357 — era cât pe ce să ne înghită, de două ori, grație Bisericii ortodoxe pe care o aveam în comun cu ei. Dacă națiunea noastră s'a salvat totuși, aceasta s'a întâmplat nu grație Bisericii, ci peste Biserica ».

« În « Istoria civilizației moderne române » (București 1924, p. 8-12) marile critice literare române Eugeniu Lovinescu, scria: « Cel mai activ ferment de orientalizare a fost pentru români ortodoxismul. În vremuri în care popoarele se deosebeau între ele mai mult prin religie decât prin rasă, ortodoxismul amenința să ne distrugă, topindu-ne în marea masă a slavilor de la Sud și apoi a celor de la Răsărit. În dosul crucii bizantine se ascundea rusul. »

Dacă catolicismul ar fi reușit în repetatele sale încercări de unire, destinul poporului nostru ar fi fost un altul: revărsându-se asupra lui, cultura latină l'ar fi introdus cu secole mai devreme în procesul vieții occidentale și l'ar fi smuls, dacă nu politic, cel puțin spiritual, dintr-un mediu de dizolvare morală pe care tradiționalismul obisnuiesc să ni-l prezinte drept mediu natural pentru formarea culturii și a artei românești. Dacă cultura s'a salvat aceasta se datorește unirii cu Roma, și cu o parte a Bisericii din Transilvania. Dacă politic românii din acea regiune, atunci sub dominație austro-ungară, au fost deziluzionați în speranțele lor de emancipare națională, spiritual au primit, odată cu conștiința latinității poporului nostru, un extraordinar impuls ».

Românii datorează Bisericii Romei însăși viața lor națională, îi datorează formarea limbii lor literare, creiereea unei istoriografii și a adevăratei literaturi române. În contact cu Patria de origine a neamului, cu Roma, conștiința națională s'a trezit și s'a întărit. Dumnezeu să ne ajute ca această conștiință a latinității să ne lumineze drumul întoarcerii în sânul Bisericii mame de care am fost despărțiți, timp de veacuri, de oportuniste politice care ne-au antrenat pe căi greșite, de un fanatism de parte pe care invazorii l'au alimentat totdeauna în suflitele noastre în trecut ca și astăzi. Ortodoxia înseamnă astăzi — ca atunci — izolare în masa slavilor; înseamnă primejdie de a pierde, după independența națională, spiritualitatea, continuu amenințată de o propagandă abtuză, care din prejudecăți și din ignoranța adevărului istoric își face un mijloc pentru realizarea propriilor sale planuri politice.

Sfântul Parinte a anunțat Cardinalilor care au luat parte la slujba solemnă pentru Biserica Tăcerei, oficiată în ziua de 25 Ianuarie la Biserica Sfântul Paul din Roma, la închiderea « Octavei » pentru unitatea creștină, convocarea unui Conciliu Ecumenic pentru unirea Bisericilor.

Anunțul, care vine la scurt timp după mesajul de Crăciun în care Ioan al XXIII-lea făcea apel la Bisericile separate ca să se întoarcă în sânul Bisericii Apostolice Romane înstituită de Christos însuși prin mandatul pe care El l'a dat apostolului Petru, constituie un punct foarte important, cel mai important, din programul de acțiune pe care în mesajul său Sfântul parinte îl rezuma în două cuvinte: unitate și pace.

Conciliul — al 85-lea din istoria Bisericii — care va convoca la Roma pe episcopii catolici din lumea întreagă, nu este limitat la lumea catolică; « Papa unirii », cum Ioan XXIII este încă de pe acum numit de cei care nutresc o optimista încredere în acțiunea din care succesorul lui Pius al XII înțelege să facă misiunea pontificatului său, se adresează Bisericilor creștine, invitându-le să colaboreze pentru dorința exprimată de Mântuitor să se poată realiza.

Invitația se extinde și la Biserica schismatică din Răsărit — adică la bisericile ortodoxe, astăzi cuprânse în spațiul politic comunist.

Amintim acestui Conciliu, care pune atât de curajos problema unirii creștine într-un bloc compact care să se opună materialismului ateu, într'un moment extrem de dificil, când lumea este net împărțită în două tabere politice antagoniste, între care nimic nu lasă deocamdată să se întrevadă posibilitatea stabilirii unei punți de înțelegere, a provocat un enorm interes și o profundă impresie în toată lumea.

Comentariile sunt în mod unanim favorabile, chiar dacă din sectorul protestant se încearcă a se preciza anumite poziții care lasă să se înțeleagă că participarea acestei Biserici va avea numai un interes pur academic care, de altfel, a caracterizat atitudinea ei în conciliile precedente și în întâlnirile între creștini pentru a se constitui o unitate a credinței.

Ziarul « France Soir » subliniază că « nu va fi vorba de o conferință interconfesională având drept scop găsierea unui termen mediu, un compromis, sau un numitor comun. Biserica catolică, de fapt, a proclamat în totdeauna a fi singura adevărată Biserică; deci, invită bisericile disidente, fie protestante sau schismatice orientale, să se reîntoarcă la Ea ».

Creștinii separați cunosc perfect atitudinea Bisericii catolice și chiar dacă ieri, i anumite declarații păreau că ar crede în posibilitatea de a vedea realizat acel « termen mediu » care în mod foarte exact « France Soir » declară ca nu este în intențiile Romei. Afirmările lor au fost în general atât de satisfăcute și

încurajante încât se poate considera că spre deosebire de ceia ce s'a petrecut în 1869 cu ocazia ultimului Conciliu, fi vom vedea aderând la invitația ce li se va face de către Roma pentru a asista la anumite ședințe ale Conciliului.

După declarațiile favorabile făcute de Patriarhul din Constantinopol, Athanagoras, imediat după apelul la uniunea creștină lansat de către Ioan XXIII în mesajul său de Crăciun, Mitropolitul schismatic al Arhidiecezei din Siria și Antiohia, Arhiepiscopul Bashir, a declarat:

« Nu văd nici un motiv pentru care Bisericile Apostolice să rămână despărțite. Există o singură Biserică Apostolică. Divergențele pot fi eliminate în Conciliile Ecumenice. Popoarele orientale au fost todeauna favorabile inițiativelor de acest gen, atunci când ele au fost sincere. Sperăm că va fi posibil să se realizeze ceva concret ».

Si diversele confesiuni ale bisericilor anglicane și metodiste și-au exprimat simpatia pentru inițiativa Papei. Președintele Conferinței Metodiste, Donald Seper a spus: « În principiu noi trebuie să nu scăpăm nici o ocazie pentru a ne întâlni împreună. Se resimte astăzi o mare nevoie de unitate în sânul familiei creștine ».

Mai puțin generoasă a fost poziția Bisericilor protestante din America. La New York rev. Edwin Dahlberg, președintele Consiliului National al Bisericilor, se exprima astfel:

« Orice inițiativă care ar tinde să reunască toate Bisericile în Christos ar fi o binecuvântare de la Dumnezeu. Rănilor aduse credinței pot fi vindecate printr-o apropiere mutuală și nu în condițiile stabilite de o singură Biserică și căreia, celelalte Biserici trebuie să i se supună ».

Episcopul Bisericii luterane din Hannover (Germania) a declarat: « Conciliul poate constitui unul din cele mai importante evenimente din istoria Bisericii catolice; însăși tema de discuție, Biserica Universală, indică dorința Bisericii catolice de a renunța la greutatea importanței sale în favoarea unității creștine ».

Trebuie relevat faptul că inițiativa lui Ioan XXIII de a intra în acest Conciliu urmează la scut timp după o alta, care urmărea să apropie Bisericile protestante de cele ortodoxe. Această inițiativă a decis întrunirea unui Conciliu Mondial al Bisericilor la Thodos, în Grecia, a cărui dată nu a fost încă fixată. Iată însă că succesorul lui Pius XII i-a tăiat drumul, anunțând un Conciliu Ecumenic la care vor fi invitate toate Bisericile creștine, pentru a restabili — dacă Bisericile disidente ar fi în adevăr însuflețite de bunăvoință de a se supune unei autorități înstituite de însuși Christos și nu de către oameni — acea unitate exprimată de Mântuitor în cuvintele « Ut unum sint ».

Idea unui bloc ortodox-protestant este un vechi vis al ortodoxiei ruse devenit — pentru rațiuni de expansionism politic și prin Biserica — un punct de program al comunismului moscovit.

Conciliul Ecumenic organizat de Ioan XXIII urmează să facă o distincție netă între ceia ce ar putea fi un evident joc politic și voința reală a creștinilor din Răsărit și a protestanților de a reintra într-o disciplină voită de Dumnezeu, reântorcându-se la Biserica unică și universală prin renunțarea la acele dăunătoare contestații a autorității supreme pe care Vicarul lui Christos o are asupra întregii lumi creștine, contestații care, în lumina adevărului revelat, apar ca triste suprastructuri și deviații, rod al unui orgoliu rebel la ordinea firească și — mai rău — oportuniste și prejudecate care nu pot decât să lovească mîsternia spirituală creștină expunându-o la atacurile dușmanilor lui Dumnezeu.

PENTRU BISERICA

PERSECUTATA

Miscelanea

Episcopii din Răsăritul și Sudul Asiei, întruniți la Manila (10-17 Decembrie 1958) pentru o Conferință episcopală, au aprobat și au făcut cunoscută următoarea declarație de solidarizare cu frații persecutați în China și în toate celelalte țări cu regim comunist:

« Arhiepiscopii, Episcopii, Vicarii și Prefecții Apostolici din țările din Extremul Orient întruniți la Manila într-o conferință presădată de Emnența Sa Cardinalul Grigore Petru Agagianian socotesc o datorie a face cunoscută, cu indignare și cu profundă durere, înfierarea lor pentru dureroasa și intolerabila soartă pe care o are astăzi Biserica în țările supuse regimului comunist.

Ei deploră cu amărăciune privirea de drepturile religioase inalienabile de care suferă frații lor catolici.

Denunță în mod public planurile ateilor care urmăresc să distrugă cu totul Biserica și să stingă spiritul religios în popoarele pe care le-au înjunghiat.

Protestează în special împotriva eforturilor făcute de comuniști, pentru a mina unitatea Bisericii, constrângând pe preoți și pe credincioși să părăsească turma unică a Supremului Păstor, Inaltul Pontif.

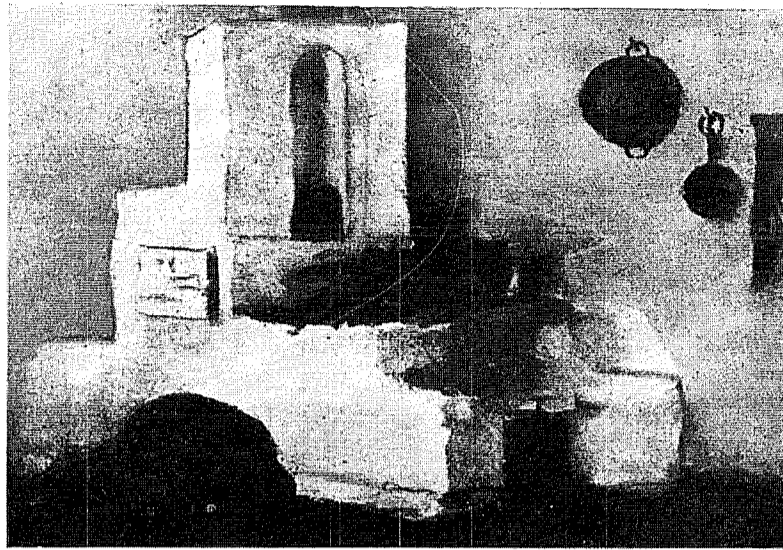
Arhiepiscopii, Episcopii, Vicarii și

Prefecții Apostolici din țările din Extremul Orient exprimă asigurarea afectuasei lor solidarități tuturor fraților întru Christos atât de greu încercați, care zac în închisori, sau sunt siluiți în conștiința și în demnitatea lor de oameni prin constrângeri psihologice, morale, și economice.

Tuturor credincioșilor Bisericii Tăcerei ei le exprimă profunda lor admirație pentru comportamentul exemplar pe care îl au, pentru curajul eroic și pentru constanța nelăzită cu care au apărut, și continuă să aprobe patrimoniul lor religios și unitatea Bisericii.

Tuturor aceluia care sunt victimele unei persecuții antireligioase uneori atât de sufocantă încât îi împinge să comită acte care amenință constituția ierarhică și disciplinară a Bisericii, Episcopii reuniți le exprimă speranța lor de a-i vedea căși reconfirmă dragostea pentru Christos apărând unitatea Bisericii.

Tuturor credincioșilor lor Episcopii le adresează un insistent îndemn să-și intensifice rugăciunile și sacrificiile pentru a obține de la Dumnezeu Atotputernicul, prin matema mijlocire a Sfintei Fecioare Maria, ca El să se îndure să pună capăt acestor persecuții și să dea lumii o libertate și o pace religioasă autentică și durabilă ».

Luchiau: Interior de mănăstire

Ziarul « Romania », organ al Comitetului Național Român, informează că în ziua de 5 Noiembrie a avut loc la Gramercy Park Hotel din New York un prânz, la care au participat fruntașii Bisericilor ortodoxe și protestante din America. Scopul acestei reuniuni a fost un schimb de idei pentru o mai strânsă colaborare între bisericile creștine americane.

Ortodoxii au fost reprezentați de delegați ai mitropoliilor greacă, sîriană și rusă și ai episcopatelor sârbești, române, armene și ucrainiene. Din delegația română au făcut parte episcopul Valerian, părintele Vasile Hațegan și părintele F. M. Găldău, parohul Bisericii Sfântul Dumitru de la New York.

Episcopul Alexandru Rusu al Bisericii catolice române de rit oriental suprimată arbitrar în 1948, a fost condamnat la 25 ani de muncă forțată, sub acuza că ar fi organizat și ar fi fost în fruntea mișcării pentru reintegrarea Bisericii desființate în drepturile garantate de legea pentru libertatea culturilor din Constituția Republicii Populare Române.

Aflăm de asemenea că numeroși preoți greco-catolici au fost arestați sau deportați.

Pentru a lavi și mai grav și a umili Biserica martiră, guvernul comunist de la București a procedat la colonizarea Blajului cu populații maghiare din regiunea secuiescă și cu mongoli care provin din Asia, în vreme ce populațiile române din acea zonă au fost transferate în Dobrogea sau deportate în Rusia. Astăzi în Republica Populară Română străinii se bucură de drepturi și privilegii pe care guvernul comunist le refuză românilor. Neo-colonizatorii mongoli ai Blajului sunt nu numai autorizați ci chiar încurajați de guvern în acțiunea lor anti-românească. De bună seamă ei sunt considerați colaboratori ideali în opera de exterminare a greco-catolicilor români.

În numărul pe Decembrie al ziarului nostru Dl. Andrea Raddi, pe baza unei informații culeasă din presa exilului, scria că « Episcopul catolic Marton Aron, imputat de a fi în fruntea mișcării pentru reintegrarea Bisericii unite în drepturile sale, i-ar fi fost fixat domiciliul forțat ».

Precizăm că este vorba de o regretabilă confuzie de nume pe care ne grăbim s-o rectificăm. Episcopul arestat pentru această culpă nu este Marton Aron, ci Alexandru Rusu de Baia Mare, condamnat la 25 ani închisoare.

Nu mai puțin important decât știrea unui Conciliu Ecumenic pentru unitatea creștină este anunțul care privește ajurnarea Codicelui de Drept Canonic și promulgarea Codicelui de Drept Oriental pe care Sfântul Părinte l-a dat în ziua de 25 Ianuarie la Bazilica Sfântul Paul din Roma. Deoarece Codicile disciplinează viața Bisericii în toate manifestările ei, și această decizie a Suveranului Pontif ve avea mari repercursiuni.

Comisia Pontificală instituită de Pius XI în 1936 a redactat Codicele de Drept Oriental. Este foarte probabil ca promulgarea sa, ca să se dea mai multă solemnitate actului, va fi făcută printr-un « motu proprio ». Noul

Codice devenise necesar întrucât cel canonic nu se aplica Bisericilor orientale.

În toate țările din lumea liberă a fost sărbătorit centenarul Unirii Principatelor.

La Roma comemorarea s'a desfășurat în cadrul unei sesiuni organizată de societatea corală « Armonia » presădată de Mons. Aloșie Tăutu, parohul Bisericii Române.

A deschis șezătoarea — la care erau prezenți toți membrii coloniei române din Roma și din alte orașe ale Italiei și numeroși italieni refugiați din România — Mons. Tăutu, care a ținut o scurtă cuvântare în care a ilustrat evenimentul.

Domnul Horia Roman a evocat într-o conferință călduros aplaudată faptele care au dat României configurația politică și istorică de Stat, subliniind importanța decisivă pe care a avut-o în alegerea lui Alexandru Ioan Cuza gestul unuia dintre deputații prezenți la adunare, Pisoschi, care, cu o ieșire patetică, a reușit să-i ducă la o înțelegere pe colegii incapabili să cadă de acord asupra desemnării persoanei primului Domnitor al României unificate.

« Poate gestul deputatului moldovean în general necunoscut, are o semnificație mult mai profundă: un întreg popor stătea cu feava de revolver la tâmplă în ajunul aceluia început al anului 1859 care încheia decenul marelor prefaceri sociale de la 1848 și în care, ca în drama lui Shakespeare, pentru neamul românesc se punea dilema: A FI SAU A NU FI ».

Conferențiarul a făcut apoi un sever examen al evenimentelor care au dus la actuala situație din România.

Expoziția IOANA DUCA

La galleria « Selecta » din Roma a avut loc expoziția de pictură abstractă a doamnei Ioana Duca; « Ioana », cum pictorița română ducește auto-prezentarea operelor expuse.

Ne-am găsit în fața unei arte în adevăr deconcertante — dacă ne gândim că picotrița este încă la « primii pași » — pentru perfecțiunea tehnică și pentru siguranța direcției artistice.

Culoarea Ioanei — o vom numi și noi cu numele pe care și l'a ales — est epură, prețioasă, rafinată, fie în ce privește selecția cromatică, fie pentru valoarea expresivă a fiecărei împerechieri de tonuri; tehnica culorii este atât de fină, atât de consumată încât ne obligă să ne gândim la arta aceluia inegalabil tehnicien ai culorii care au fost maeștrii din Țările de Jos. Tonuri adânci și calde, se acordă într-o lumină misterioasă, intrinsecă culorii, atent controlate și totuși, în ansamblu, atât de spontane încât con-

« S'a spus, de către istorici și oameni politici, cum că România s'ar fi prăbușit prin propriile ei erori și printr-o criză morală în politica internă. Nimic mai fals. Realitate a este că nu România, ci Europa se găsea într-o gravă criză, care a permis imoralitatea pactului Ribentrop-Molotov și care a produs, doi ani mai ziu, o altă alianță și mai paradoxală: aceea dintre imperiul Britanic și Imperiul lui Stalin. Că din aceste mariaje anormale s'au născut apoi situațiile monstruase pe care le cunoaștem cu toții, evident că nici România, și nici unul dintre Statele din Sud-Estul Europei nu pot fi responsabile. Personal cred că și Stalin, împreună cu ceilalți cuniboli din jurul său, nu au decât răspunderi relative. Căci nimeni nu acuză un câine turbat, care este lăsat în libertate să muște și să ucidă: vinovat nu este câinele, ci sunt aceia ce l'au tolerat, l'au încurajat și au alimentat această libertate dăunătoare ».

Conferențiarul a criticat apoi atitudinea lumii libere față de criminalii de la Moscova, care în loc să fie izolați și eliminați din comunitatea lumii civilizate, sunt primiți cu toate onorurile și lăsați să cuture Statele Unite de la capăt la altul — cum s'a întâmplat de curând cu Mikoian — în vizită de propagandă.

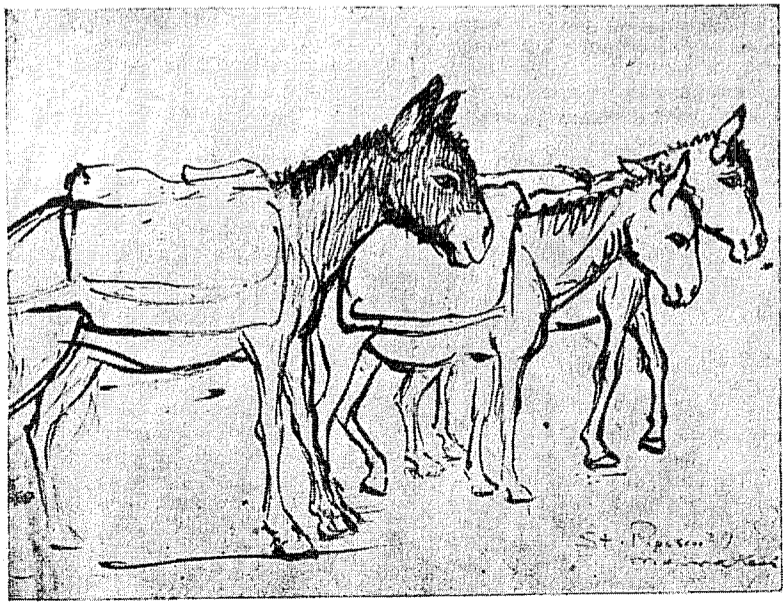
Conferențiarul și-a încheiat disertația amintind cuvintele textuale pe care Grigore Gafencu le-a pronunțat cu ocazia ultimei sale întâlniri cu conferențiarul pe plaja de la Frege:

« Oricât vi s'ar părea de paradoxal — dragii mei — salvarea noastră a românilor și salvarea întregii civilizații occidentale stă numai în mâna noastră, a popoarelor din Răsăritul Europei și chiar în mâna poporului rus. Occidental liber, marile democrații, dorm, pe laurii unei victorii care în realitate a fost o înfrângere, și acestui occident, îngrășat artificial, zădărnici i se vorbește în actualul moment de inițiativă, de soluții și de acte de curaj ».

Credeți-mă — spunea Gafencu — am făcut apel la toate mințile și am bătut la toate ușile Apusului: nici un răspuns și nici măcar mângâierea de a fi fost crezut sau cel puțin înțeles. Cred că prăbușirea, în Rusia, în China, la noi a întregului sistem colectivizat asiatic este fatală, și cred că din experiența a 40 ani de suferințe și de împilări, se va ridica un nou suflu de viață, o nouă umanitate care, respingând ororile și aberațiile experienței sovietice, va găsi linia cea justă, unde atât ferocitatea comunistă cât și egoismul lumii occidentale se vor înăbuși ».

A urmat un program de muzică executat de corul societății Armonia, cu concursul sopranei Arnalda Popescu și al tinerei pianiste Cecilia Roman, care a interpretat, cu multă sensibilitate și sentiment românesc, « Balada » lui Porumbescu.

În Franța, Fundațiile Regale Carol I au dat un excepțional relief acestei comemorării, care a luat proporții de adevărat congres. Numele celei mele iluștre ale culturii și literelor franceze și a multor altor țări din Occidentul liber au intervenit cu contribuții de cea mai înalt nivel cultural.

Desemn de Stefan Popescu